

Chambre des Représentants

Kamer der Volksvertegenwoordigers

22 MAI 1946.

BUDGET

de la Dette Publique pour l'exercice 1946.

RAPPORT

FAIT AU NOM DE LA COMMISSION DES FINANCES
ÉT DU BUDGET (1)
PAR M. EMBISE.

MESDAMES, MESSIEURS,

Le Budget de la Dette Publique pour 1946 présente un intérêt tout particulier. Nous sommes à plus de vingt mois de la libération. C'est le moment d'examiner ensemble le chemin parcouru depuis septembre 1944.

Il n'entre pas dans nos intentions de rappeler ici certaines inquiétudes qui ont pu se faire jour sur l'avenir du pays.

Bien de bons esprits se sont demandés si nous tiendrions le coup, si nous serions à la hauteur des épreuves qui nous furent imposées.

En matière financière, on pouvait raisonnablement se demander si le fardeau de la Dette Publique serait supportable.

Aujourd'hui nous pouvons répondre de façon affirmative.

Il y a là un sujet de fierté pour la Belgique.

Certes, la Dette Publique n'a cessé d'augmenter. Elle

(1) Composition de la Commission des Finances et du Budget : MM. Van Belle, président; Coppé, Discry, Duvieusart, Eyskens, Harmel, Moyersoën, Parisis, Philippart, Porta, Scheyven. — Blavier, Buset, Embise, Hoen, Hossey, Rassart, Soudan, Tielemans. — De Ville, Jacquemotte. — Liebaert.

Voir :

4II (1945-1946) : Budget.

22 MEI 1946.

BEGROOTING

der Rijksschuld voor het dienstjaar 1946

VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE VOOR DE FINANCIËN
EN DE BEGROOTING (1) UITGEBRACHT
DOOR DEN HEER EMBISE.

MEVROUWEN, MIJNE HEEREN,

De Rijksschuldbegroting voor 1946 levert een gansch bijzonder belang op. Wij werden reeds twintig maanden geleden bevrijd. Het oogenblik is gekomen om samen een terugblik te werpen op den sedert September 1944 afgelegden weg.

Het ligt niet in mijn bedoeling hier opnieuw te wijzen op zekere ongerustheid die tot uiting is gekomen in verband met 's lands toekomst.

Welmeenende personen hebben zich afgevraagd of wij stand zullen kunnen houden, of wij opgewassen zouden zijn tegen de beproevingen die ons werden opgelegd.

Op financieel gebied mocht men zich terecht afvragen of de last der Rijksschuld draagbaar zou zijn.

Thans kunnen wij een bevestigend antwoord geven.

Daarop mag België fier zijn.

Het valt niet te betwisten dat de Rijksschuld gestadig

(1) Samenstelling van de Commissie voor de Financiën en de Begroting : de heeren Van Belle, voorzitter; Coppé, Discry, Duvieusart, Eyskens, Harmel, Moyersoën, Parisis, Philippart, Porta, Scheyven. — Blavier, Buset, Embise, Hoen, Hossey, Rassart, Soudan, Tielemans. — De Ville, Jacquemotte. — Liebaert.

Zie :

4II (1945-1946) : Begroting.

G.

n'est pas encore stabilisée. Mais ce qu'il importe de savoir, c'est si la dette est supportable pour le pays.

Le Budget de la Dette Publique pour 1945 s'élevait à 5.736.358.786 francs. Celui de 1946 s'élève à 6.422.744.539 francs, soit une augmentation de 686.385.752 francs.

Nous justifierons cette augmentation par la suite. Pour l'instant, il s'agit de savoir si nous sommes en mesure de supporter les charges de la Dette Publique.

Nous donnons ci-après le rapport entre le Budget de la Dette Publique et le montant des dépenses ordinaires de l'Etat prévues pour les années 1930 à 1939 :

Années	Dépenses ordinaires prévues en millions de fr.	Service de la dette publique en millions de fr.	% de la dette par rapport aux dépenses ordinaires prévues
1930	10.733	2.923	27 %
1931	9.948	2.849	28 %
1932	10.378	2.769	27 %
1933	10.136	2.807	28 %
1934	10.748	2.832	26 %
1935	10.387	2.792	27 %
1936	10.944	2.345	21 %
1937	11.237	2.419	21 %
1938	12.272	2.436	20 %
1939	12.214	2.425	20 %
1946	25.768	6.422	25 %

La réduction du service de la Dette Publique à partir de 1936 résulte de la conversion de 1935.

Le rapport entre le Budget de la Dette Publique et la somme prévue au budget général des dépenses ordinaires ne s'est pas aggravé après la tourmente qui a jeté tous les peuples du monde, à de rares exceptions près, dans une véritable détresse financière.

Nous pouvons d'autant plus être satisfaits que le budget des dépenses ordinaires est largement équilibré. Les plus optimistes, au lendemain de la libération, n'en espéraient pas autant après vingt mois de remise au travail.

Néanmoins, le Budget de la Dette Publique a augmenté de 686 millions pour l'exercice 1946.

On trouvera l'explication détaillée de cette augmentation dans les notes justificatives jointes au budget.

Nous noterons seulement les principaux articles qui sont de nature à expliquer cette augmentation.

Le Budget de la Dette Publique pour 1946 indique une augmentation de dépenses de 1.146.390.739 francs et, d'autre part, un ensemble de diminutions de 460.004.986 francs, soit une augmentation réelle de 686 millions de francs.

Voici les articles les plus importants qui expliquent cette augmentation.

Art. 13. — L'augmentation de crédit de 25.124.600 francs représente la charge d'intérêt et d'amortissement

toenam. Zij is nog niet gestabiliseerd. Doch het komt er op aan te weten, of die Rijksschuld draaglijk is voor het land.

De Rijksschuldbegroting voor 1945 bedroeg 5 miljard 736.358.786 frank. Die voor 1946 belooft 6 miljard 422.744.539 frank, zegge een vermeerdering van 686 miljoen 385.752 frank.

Wij zullen verder de verantwoording nopens die verhooging verstrekken. Voor 't oogenblik kom het er op aan te weten, of wij bij machte zijn de lasten van de Rijksschuld te dragen.

Hierna geven wij de verhouding tusschen de begroting van de Rijksschuld en het bedrag van de gewone uitgaven van den Staat, voorzien voor de jaren 1930 tot 1939 :

Jaren	Voorziene gewone uitgaven in miljoen frank	Dienst der Rijksschuld in miljoen frank	% der schuld in verhouding tot de voorziene gewone uitgaven
1930	10.733	2.923	27 %
1931	9.948	2.849	28 %
1932	10.378	2.769	27 %
1933	10.136	2.807	28 %
1934	10.748	2.832	26 %
1935	10.387	2.792	27 %
1936	10.944	2.345	21 %
1937	11.237	2.419	21 %
1938	12.272	2.436	20 %
1939	12.214	2.425	20 %
1946	25.768	6.422	25 %

De vermindering van den dienst der Rijksschuld, van 1936 af, is het gevolg van de conversie van 1935.

De verhouding tusschen de Rijksschuldbegroting en het op de algemeene begroting der gewone uitgaven voorzien bedrag werd niet verzwaard na de beproeving waardoor al de volken der wereld, op zeldzame uitzonderingen na, in een waren financieelen nood werden gedompeld.

Wij mogen des te meer voldaan zijn, gezien de begroting van de gewone uitgaven een ruim evenwicht vertoont. De grootste optimisten, bij de bevrijding, verwachtten niet zooveel na een herleving van twintig maanden.

Niettemin vertoont de Rijksschuldbegroting een verhooging van 686 miljoen voor het dienstjaar 1946.

De omstandige uitleg nopens die verhooging wordt verstrekt in de bij de begroting gevoegde verantwoording.

Wij beperken ons bij de voornaamste artikelen waardoor die verhooging kan worden verklaard.

De Rijksschuldbegroting voor 1946 vertoont een verhooging van 1.146.390.739 frank aan uitgaven en, anderzijds, een gezamenlijke vermindering van 460.004.986 fr., zegge een werkelijke verhooging van 686 miljoen frank.

Hierna volgen de belangrijkste artikelen waardoor die verhooging wordt toegelicht :

Art. 13. — De kredietverhoging van 25.124.600 frank vertegenwoordigt de rente- en aflossingslast op het van

sur le capital nominal de 502.492.000 francs émis du 1er juillet 1944 au 31 octobre 1945, entre autres en vertu des arrêtés du 11 juin 1945 et du 28 août 1945.

Art. 14. — L'augmentation de 35.000.000 de francs représente la charge d'intérêt et d'amortissement du capital nominal de 700.000.000 de francs émis du 1er juin au 31 octobre 1945, en vertu des arrêtés du 11 juin 1945 et du 28 août 1945.

Art. 37. — L'augmentation de crédit de 41.852.000 francs provient de ce que l'amortissement des années 1941 à 1946 est prévu au budget de l'exercice 1946.

Art. 46 (nouveau). — Le montant du crédit représente la charge d'intérêt à 2 3/8 % l'an et l'amortissement à raison de 1/30 par année (2 semestrialités de 1/60) du crédit de \$ 55.000.000 consenti à la Belgique par l'Export-Import Bank.

Il est calculé en chiffres ronds sur la base de fr. 43,96 par dollar.

Art. 48 (nouveau). — Le montant du crédit représente :

1° Les intérêts des bons du trésor libellés en monnaies étrangères, savoir :

a) Bons en livres sterlings, 2 % sur £ 642.252, £ 12.845 fr. 2.270.000

b) Bons « Mendelssohn » : intérêts à 4 % restant à régler de mai 1940 à novembre 1946, \$ 2.285.000 à 43,96 100.450.000

Ensemble . . fr. 102.720.000

2° Perte de change sur le remboursement des Bons « Mendelssohn » : différence entre le coût du remboursement de \$ 13.305.600 à fr. 43,96 et la recette d'émission en 1939 . . 180.130.000

Montant du crédit . . fr. 282.850.000

Art. 60. — L'augmentation de 50 millions de francs est justifiée par les mouvements présumés des éléments qui serve de base au calcul de la bonification allouée à la Banque Nationale pour frais d'émission de billets au porteur.

Art. 67. — Les disponibilités du Fonds étant épuisées, un subside s'avère nécessaire pour 1946; le montant en a été fixé d'après les besoins constatés en 1945.

Ces articles représentent une augmentation de 1 milliard 109.926.600 francs.

Nous avons négligé les petits postes qui sont de nature à alourdir inutilement ce rapport.

1 Juli 1944 tot 31 October 1945 o. m. krachtens de besluiten van 11 Juni 1945 en 28 Augustus 1945 uitgegeven nominaal kapitaal van 502.492.000 frank.

Art. 14. — De verhooging van 35.000.000 frank vertegenwoordigt de rente- en aflossingslast op het nominaal kapitaal van 700.000.000 frank uitgegeven van 1 Juni tot 31 October 1945, krachtens de besluiten van 11 Juni 1945 en van 28 Augustus 1945.

Art. 37. — De kredietverhoging van 41.852.000 frank volgt uit het feit dat de aflossing over de jaren 1941 tot 1946 op de begroting over het jaar 1946 is voorzien.

Art. 46 (nieuw). — Het bedrag van het krediet vertegenwoordigt den rentelast tegen 2 3/8 t.h. 's jaars en de aflossing op den voet van 1/30 per jaar (2 halfjaarlijksche termijnen van 1/60) van het krediet groot \$ 55.000.000 door de Export-Import Bank aan België verleend.

Het is in ronde cijfers berekend op den voet van fr. 43,96 per dollar.

Art. 48 (nieuw). — Het bedrag van het krediet vertegenwoordigt :

1° De rente van de in buitenlandsche munten uitgegeven schatkistbons, te weten :

a) Bons in ponden sterling, 2 t. h. op £ 642.252, £ 12.845 fr. 2.270.000

b) Bons « Mendelssohn » : rente tegen 4 t.h. nog te regelen van Mei 1940 tot November 1946, \$ 2.285.000 100.450.000

Samen . . fr. 102.720.000

2° Disagio op de terugbetaling van de Bons « Mendelssohn » : verschil tusschen de kosten van terugbetaling van \$ 13.305.600 tegen fr. 43,96 en de ontvangst bij de uitgifte in 1939 180.130.000

Bedrag van het krediet. . fr. 282.850.000

Art. 60. — De vermeerdering van 50 miljoen frank wordt verantwoord door de veronderstelde schommelingen van de elementen die als basis dienen voor de berekening van de vergoeding, verleend aan de Nationale Bank voor kosten van uitgifte van biljetten aan toonder.

Art. 67. — De disponibilitäten van het Fonds uitgeput zijnde, blijkt een steungeld voor 1946 noodig; het bedrag ervan werd geraamd volgens de behoeften vastgesteld in 1945.

Die artikelen vertegenwoordigen een verhoging van 1.109.926.600 frank.

Wij hebben de kleine posten terzijde gelaten, die dit verslag onnoodig zouden kunnen verzwaren.

Ceux que la chose intéresse peuvent consulter les notes jointes au Budget de la Dette Publique pour 1946.

On pourra se rendre compte de la marche de la Dette Publique par le tableau ci-après :

Années	Sommes en millions de francs
1919.	21.987
1920.	29.269
1921.	33.439
1922.	36.203
1923.	40.689
1924.	40.584
1925.	48.046
1926.	57.164
1927.	55.267
1928.	54.337
1929.	52.977
1930.	52.246
1931.	52.668
1932.	55.852
1933.	57.627
1934.	57.000
1935.	55.451
1936.	56.086
1937.	57.448
1938.	56.542
1939.	57.718
30 avril 1940.	66.016
31 août 1944.	156.190
31 juillet 1945.	203.912
31 décembre 1945.	224.821
31 mars 1946.	283.600

L'augmentation de 58,779 milliards du 31 décembre 1945 au 31 mars 1946 représente le montant de l'Emprunt de l'assainissement monétaire.

**

Une question qui se pose est celle de savoir si, étant donné la marche ascendante de la Dette Publique, il n'y a pas lieu de craindre que sa charge ne pèse trop lourdement sur nos finances publiques.

Dans son exposé général sur la situation financière du 16 mai 1945, pages 78 et suivantes, M. Eyskens examine quels sont les éléments disponibles pour assainir la situation de la Banque Nationale de Belgique et diminuer la Dette Publique.

A un an de distance, nous pouvons faire nôtres ses prévisions optimistes.

Dans son exposé à la Commission des Finances, l'honorable Ministre des Finances, M. De Voghel, a estimé que lorsque la situation financière serait assainie, la Dette publique pourrait se fixer à environ 200 milliards de francs.

Aucun document n'a publié les chiffres sur lesquels se

Zij die daarin belang stellen, kunnen inzage nemen van de bij de Rijksschuldbegroting voor 1946 gevoegde verantwoording.

Men kan zich rekenschap geven van curve van de Rijksschuld door kennis te nemen van volgende tabel :

Jären	Sommen in millioenen frank
1919.	21.987
1920.	29.269
1921.	33.439
1922.	36.203
1923.	40.689
1924.	40.584
1925.	48.046
1926.	57.164
1927.	55.267
1928.	54.337
1929.	52.977
1930.	52.246
1931.	52.668
1932.	55.852
1933.	57.627
1934.	57.000
1935.	55.451
1936.	56.086
1937.	57.448
1938.	56.542
1939.	57.718
30 April 1940.	66.016
31 Augustus 1944.	156.190
31 Juli 1945.	203.912
31 December 1945.	224.821
31 Maart 1946.	283.600

De verhooging van 58,779 milliard van 31 December 1945 tot 31 Maart 1946, vertegenwoordigt het bedrag van de muntsaneeringsleening.

**

Een vraag die wordt gesteld is te weten, of, gezien de stijgenden curve van de Rijksschuld, niet dient gevreesd, dat haar last te zwaar op onze openbare financiën zou drukken.

In zijn algemeene toelichting van den financieelen toestand dd. 16 Mei 1945, bladzijde 78 en volgende, onderzocht de heer Eyskens welke de beschikbare elementen zijn om den toestand van de Nationale Bank van België gezond te maken en om de Rijksschuld te verminderen.

Op een jaar afstand, mogen wij zijn optimistische vooruitzichten tot de onze maken.

In zijn uiteenzetting voor de Commissiën voor de Financiën, was de achtbare Minister van Financiën, de heer De Voghel, van oordeel, dat wanneer de financieele toestand gezond zou zijn gemaakt, de Rijksschuld zou kunnen worden vastgesteld op ongeveer 200 milliard frank.

Geen enkel stuk heeft de cijfers bekendgemaakt waarop

base le Ministre pour pouvoir ramener la Dette Publique à 200 milliards.

Il appartiendra au Ministre de donner tous les éléments nécessaires à la Chambre lors de la discussion générale du budget des voies et moyens.

Le budget des dépenses ordinaires étant couvert par des recettes ordinaires, c'est au Parlement qu'il appartiendra de contenir la Dette Publique dans des limites supportables pour le pays.

Cela ne veut pas dire qu'il ne faille pas résoudre les grands problèmes des réparations aux biens et aux personnes.

Le problème du rééquipement national et industriel pourrait aussi avoir quelque répercussion sur la Dette Publique.

Cependant il apparaît dès maintenant que le pays pourra, dans un avenir assez rapproché, supporter la charge annuelle financière d'un programme qui serait de nature à donner satisfaction, en grande partie, aux intérêts des sinistrés et des victimes militaires et civiles de la guerre, sans oublier l'effort de rééquipement national.

Ces questions financières sont liées au climat politique. C'est dans le travail, et dans le travail seulement, que nous pouvons trouver la solution de notre relèvement national.

**

Enfin, signalons que, dans l'ensemble, les titres de la Dette Publique atteignent des taux satisfaisants.

Le tableau ci-après est significatif à ce sujet.

Cours des fonds publics.

Années	Désignation des titres : moyennes			
	Dette 5 p. c. Restauration nationale	Dette 4 p. c. 1 ^{re} série	Dette 3 p. c. 2 ^e série	Dette 2 1/2 p. c.
1919	—	—	67,51	55,75
1920	93,32	—	60,33	49,28
1921	88,19	—	59,07	47,82
1922	87,45	—	61,81	49,69
1923	82,90	—	58,84	47,48
1924	75,34	—	54,52	43,31
1925	68,35	—	50,45	39,19
1930	97,36	—	74,97	58,25
1935	95,59	93,03	76,57	65,34
1936	—	98,20	80,48	64,49
1937	—	101,33	90,08	73,77
1938	—	91,23	74,87	61,56
1939	—	82,28	68,46	54,41
1940	—	79,50	65,80	51,75

Au 16 mai 1946, nos fonds publics cotaient :

Dette 2 1/2 p. c., 70,75 ;
1re, 2e et 3e séries 3 p. c., 91 ;

de Minister steunt om de Rijksschuld terug te brengen tot 200 milliard.

Het staat aan den Minister aan de Kamer alle noodige gegevens te verstrekken bij de behandeling van de Rijks-middelenbegrooting.

Daar de begrooting der gewone uitgaven wordt gedekt door gewone ontvangsten, staat het aan het Parlement de Rijksschuld te houden binnen voor het land draaglijke grenzen.

Dit beteekent niet, dat geen oplossing dient gegeven aan de groote vraagstukken van het herstel van de schade be-rokkend aan goederen en personen.

Het vraagstuk van de nationale en industriele wederuit-rusting zou ook wel een terugslag kunnen hebben op de Rijksschuld.

Het is nochtans van nu af aan al duidelijk dat het land, binnen afzienbaren tijd, den jaarlijkschen financieelen last zal kunnen dragen van een programma dat geschikt zou zijn om, grotendeels, de rechtmatige belangen van de geteisterden en van de militaire en burgerlijke oorlogs-slachtoffers te bevredigen, zonder de inspanning voor de wederuitrusting van het land uit het oog te verliezen.

Die financieele vraagstukken zijn gebonden aan het poli-tiek klimaat. Het is in den arbeid, en in den arbeid alleen, dat wij de oplossing kunnen vinden van de wederopbeuring van het land.

**

Wijzen wij er, tenslotte, nog op dat, in hun geheel genomen, de titels van de Rijksschuld een bevredigenden koers bereiken.

Onderstaande tabel is in dit opzicht veelbeteekenend.

Koersen van de Staatsfondsen.

Jaren	Aanduiding van de effecten : gemiddelden			
	5 t. h. Schuld Nationaal Herstel	4 t. h. Schuld 1 ^{ste} reeks	3 t. h. Schuld 2 ^e reeks	Schuld 2 1/2 t. h.
1919	—	—	67,51	55,75
1920	93,32	—	60,33	49,28
1921	88,19	—	59,07	47,82
1922	87,45	—	61,81	49,69
1923	82,90	—	58,84	47,48
1924	75,34	—	54,52	43,31
1925	68,35	—	50,45	39,19
1930	97,36	—	74,97	58,25
1935	95,59	93,03	76,57	65,34
1936	—	98,20	80,48	64,49
1937	—	101,33	90,08	73,77
1938	—	91,23	74,87	61,56
1939	—	82,28	68,46	54,41
1940	—	79,50	65,80	51,75

Op 16 Mei 1946 stonden de Staatsfondsen op :

2 1/2 t. h. schuld, 70,75 ;
1re, 2e en 3e reeks 3 t. h., 91 ;

Le 3 1/2 p. c. 1937, 89,25 fr.; le 3 1/2 p. c. 1943, 83,25 fr.;

L'Unifiée 1re et 2e séries 4 p. c., 100 fr.

L'Emprunt de la Libération 1945 4 p. c., 96,50 fr.

Les obligations 40-50 1re et 2e séries, 100,30 fr.

Certificats Trésorerie 41-46 2e tr. 3 1/2 p. c., 100,30 fr.

Certificats de Trésorerie 1re et 2e séries 3 1/2 p. c., 1942, 101,40 fr.

Certificats de Trésorerie 1943 3 1/2 p. c., 99,80 fr.

Certificats de Trésorerie 1re série 1944, 3 1/2 p. c., 95,60 fr.

Certificats de Trésorerie 2e série 1944, 3 1/2 p. c., 95,40 fr.

Nos emprunts en dollars aux Etats-Unis cotaient à la date du 18 avril 1946 :

6 1/2 p. c.	108 1/8
6 p. c.	108 3/4
7 p. c.	113

Ces cours dénotent une atmosphère de confiance tant à l'étranger qu'à l'intérieur. Cette constatation est des plus réjouissantes. Il y a là la confirmation de ce que le pays est en bonne voie de relèvement.

Puissions-nous profiter de ces circonstances favorables pour mener à bien l'œuvre de relèvement national.

Le Budget de la Dette publique a été approuvé par 11 voix pour et 6 abstentions.

Le présent rapport a été approuvé par 11 voix pour et 4 abstentions.

En conséquence, votre Commission vous propose d'adopter le Budget de la Dette Publique pour 1946.

Le Rapporteur,

Corneille EMBISE.

Le Président,

F. VAN BELLE.

De 3 1/2 t. h. 1937, 89,25 fr.; de 3 1/2 t. h. 1943, 83,25 fr.;

Geünificeerde 1° en 2° reeks 4 t. h., 100 fr.;

De Bevrijdingsleening 1945 4 t. h., 96,50 fr.;

De obligaties 40-50 1° en 2° reeks, 100,30 fr.;

Schatkistcertificaten 41-46 2° schijf 3 1/2, 100,30 fr.;

Schatkistcertificaten 1° en 2° reeks 3 1/2 1942, 101,40 fr.;

» 1943 3 1/2 t. h., 99,80 fr.;

» 1° reeks 1944 3 1/2 t. h., 95,60 fr.;

» 2° reeks 1944 3 1/2 t. h., 95,40.

Op 18 April 1946, stonden onze leeningen in dollars van de Vereenigde Staten op :

6 1/2 t. h.	108 1/8
6 t. h.	108 3/4
7 t. h.	113

Die koersen wijzen op een atmosfeer van vertrouwen, zoowel in het buiten- als in het binnenland. Dit is een zeer verheugende vaststelling. Wij vinden daarin de bevestiging, dat het land op den goeden weg is naar de herleving.

Laten wij van die gunstige onstandigheden gebruik maken om het werk van de nationale wederopbeuring tot een goed einde te brengen.

De Rijksschuldbegroting werd goedgekeurd met 11 stemmen voor en 6 onthoudingen.

Dit verslag werd goedgekeurd met 11 stemmen voor en 4 onthoudingen.

Uw Commissie stelt U, derhalve, voor de Rijksschuldbegroting voor 1946 aan te nemen.

De Verslaggever,

Corneille EMBISE.

De Voorzitter,

F. VAN BELLE.